WIKIPEDIA

Amhaars

Het **Amhaars** (አማርኛ) is een Semitische taal die in Ethiopië gesproken wordt en daar tevens de officiële werktaal is. Het wordt hoofdzakelijk gesproken in de regio Amhara en in de hoofdstad Addis Abeba. De etnische groep die de taal als moedertaal spreekt, wordt de Amharen genoemd.

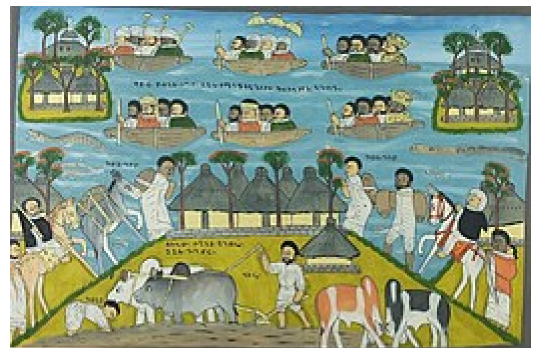
De taal wordt door zo'n 27 miljoen mensen als eerste taal gesproken en door zo'n 7 tot 15 miljoen als tweede taal. Amhaars wordt ook buiten Ethiopië gesproken, vooral in Egypte, Israël en Zweden. Tevens werd het tot 1991 in Eritrea gesproken omdat het land tot dat jaar bezet was door Ethiopië, dat het als officiële taal opgaf. Het is, na het Arabisch, de meest gesproken Semitische taal ter wereld.

Amhaars (አማርኛ)	
Gesproken in	Ethiopië, Egypte, Israël en Zweden (Eritrea tot 1991)
Sprekers	27.000.000 (moedertaal) 7.000.000-15.000.000 (tweede taal)
Rang	55 (Etnologue 1996 (http://www.davidpbrown.co.uk/help/top-100-languages-by-population.html))
Alfabet	p t c k b d J g p' t' c' k' 7 ts' f s S h z Z m n ñ w l j r
Officiële status	
Officieel in	Ethiopië
Portaal	Taal

Inhoud

Coca-Colafles met Amhaars opschrift

Schilderij getiteld *Lake Tana*

Schrift

De taal wordt geschreven in een aangepaste versie van het Ethiopisch schrift, "Fidäl" (ፊደል) ook Ge'ez genoemd. Het Ethiopisch schrift werd vroeger gebruikt in Ge'ez, een Ethiopische taal die nu alleen in de Ethiopisch-Orthodoxe Kerk gebruikt wordt. In 2005 is een serieboek uitgegeven (door EthioNL Diensten) in het Ge'ez alfabet waarmee Nederlandstaligen de Amhaarse taal zelf kunnen leren.

Amhaarse Fonologie

De tabel hieronder gebruikt de SAMPA symbolen waar dat mogelijk is, met als uitzondering dat ejectieven aangegeven worden met een apostrof.

Medeklinkers

		bilabiaal	dentaal	palataal	velair	glottaal
plosieven	stemloos	p	t	c	k	ʔ

	stemhebbend	b	d	J	g	
	ejectief	p’	t’	c’	k’	
affricatieven			ts’			
fricatieven	stemloos	f	s	š		h
	stemhebbend		z	ž		
nasalen		m	n	ñ		
liquidae		w	l	j		
trilklanken			r			

Klinkers

	voor	centraal	achter
hoog	i		u
midden	e	ə	o
laag	ä	a	

Amhaarse Symbolen (ፊደል)

Deze tabel is incompleet. Sommige fonemen hebben meer dan een serie mogelijke symbolen; enkel voorbeelden voor /k/ en /h/ worden getoond ter illustratie (de laatste heeft *vier* series). Terwijl de consonanten gegroepeerd zijn aan de hand van hun articulatieplaatsen (zie de foneemtabel hierboven), worden de klinkers getoond in de volgorde waarin zij geciteerd worden. De vorm van het citaat is voor iedere serie de *consonant+/E/* vorm, dat wel zeggen de eerste kolom van de symbolen.

Europeanen merken vaak de gelijkenis tussen veel van deze symbolen op. Zoals veel Semitische talen gebruikt het Amhaars wortels van drie consonanten in de morfologie van de werkwoorden. Het voordeel hiervan is, dat iemand die het Amhaars vloeiend spreekt, geschreven teksten kan begrijpen zonder dat klinkertekens hiervoor noodzakelijk zijn.

	ä	u	i	a	e	ə of NIETS	o
p	ፐ	ፑ	ፒ	ፓ	ፔ	ፕ	ፖ
t	ተ	ቱ	ቲ	ታ	ቴ	ት	ቶ
c	ቸ	ቹ	ቺ	ቻ	ቼ	ች	ቾ
k	ከ	ኩ	ኪ	ካ	ኬ	ክ	ኮ
	ኸ	ኹ	ኺ	ኻ	ኼ	ኽ	ኾ
b	በ	ቡ	ቢ	ባ	ቤ	ብ	ቦ
d	ደ	ዱ	ዲ	ዳ	ዴ	ድ	ዶ
J	ጀ	ጁ	ጂ	ጃ	ጄ	ጅ	ጆ
g	ገ	ጉ	ጊ	ጋ	ጌ	ግ	ጎ
p’	ጰ	ጱ	ጲ	ጳ	ጴ	ጵ	ጶ
t’	ጠ	ጡ	ጢ	ጣ	ጤ	ጥ	ጦ
c’	ጨ	ጩ	ጪ	ጫ	ጬ	ጭ	ጮ
k’	ቀ	ቁ	ቂ	ቃ	ቄ	ቅ	ቆ
7	አ	ኡ	ኢ	ኣ	ኤ	እ	ኦ
ts’	ጸ	ጹ	ጺ	ጻ	ጼ	ጽ	ጾ
f	ፈ	ፉ	ፊ	ፋ	ፌ	ፍ	ፎ
s	ሰ	ሱ	ሲ	ሳ	ሴ	ስ	ሶ
S	ሸ	ሹ	ሺ	ሻ	ሼ	ሽ	ሾ
h	ሀ	ሁ	ሂ	ሃ	ሄ	ህ	ሆ
	ሐ	ሑ	ሒ	ሓ	ሔ	ሕ	ሖ
z	ዘ	ዙ	ዚ	ዛ	ዜ	ዝ	ዞ
Z	ዠ	ዡ	ዢ	ዣ	ዤ	ዥ	ዦ
m	መ	ሙ	ሚ	ማ	ሜ	ም	ሞ
n	ነ	ኑ	ኒ	ና	ኔ	ን	ኖ
ñ	ኘ	ኙ	ኚ	ኛ	ኜ	ኝ	ኞ
w	ወ	ዉ	ዊ	ዋ	ዌ	ው	ዎ
l	ለ	ሉ	ሊ	ላ	ሌ	ል	ሎ
j	የ	ዩ	ዪ	ያ	ዬ	ይ	ዮ
r	ረ	ሩ	ሪ	ራ	ሬ	ር	ሮ

Externe links

- Ethnologue (http://www.ethnologue.com/language/amh)
- Amhaars voor Nederlandstaligen (http://www.ethio.nl/amhaars/)

Zoek ***Amhaars*** op in het WikiWoordenboek.

 Zie de ***Amhaarstalige uitgave*** van Wikipedia.

 Zie de categorie ***Amharic language*** van Wikimedia Commons voor mediabestanden over dit onderwerp.
